

2 Beslutande myndighet

2.1 Allmänt

Bakgrund

Den 1 januari 2004 inrättades Skatteverket (SKV), som ersatte Riksskatteverket och de tio regionala skattemyndigheterna. Den nya myndigheten är förvaltningsmyndighet och har övertagit de uppgifter som skattemyndigheterna och Riksskatteverket tidigare har haft. SKV är således förvaltningsmyndighet för bl.a. frågor om skatter, mervärdesskattebaserad avgift till EU-budgeten och brottsutredningar enligt lagen (1997:1024) om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar om något annat inte följer av särskilda föreskrifter.

SKV är indelat i tio regioner och varje region har skattekontor. Vid SKV finns ett huvudkontor (HK), beläget i Solna. HK leder och styr verksamheten vid SKV. Det operativa arbetet utförs, i huvudsak, vid regionerna.

Ett av syftena med bildandet av SKV har varit att öka möjligheter att ta till vara befintliga resurser på ett bättre sätt än tidigare och undanröja organisatoriska hinder som hämmar verksamhetsutvecklingen. Målet är att skapa nya och bättre förutsättningar för en enhetlig och likformig rättstillämpning samt ett effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser. Ett av de tyngst vägande skälen för att bilda SKV har varit den ökade flexibiliteten.

Ny Arbetsordning för Skatteverket

Av prop. 2002/03:99 s. 248 ff framgår att regeringen har ansett att det bör finnas rutiner som innebär att en fysisk person normalt ska få sitt ärende handlagt där hon eller han är folkbokförd och en juridisk person där denna har sitt huvudkontor eller säte.

I och med införandet av det nya SKV har bestämmelserna om beslutande myndighet i 12 kap. ML och 2 kap. 1–5 a och 6–7 §§ SBL upphört att gälla. Nya bestämmelser i 12 kap. 1 § ML och 2 kap. 1 § SBL har införts som stadgar att det är Skatteverket som är beslutande myndighet. Vilket skattekontor som ska handlägga ett visst ärende eller fatta ett beslut avseende viss skattskyldig regleras internt av SKV i Arbetsordning för Skatteverket.

Huvudprincipen är att samma region ska fatta alla beslut som rör en viss skattskyldig under ett och samma år. Om den skattskyldige flyttar, flyttas också beslutsbehörigheten till den nya regionen,

dock först för året efter flyttningen. Även beslut som rör tidigare år fattas av den region dit den skattskyldige flyttat. Det finns dock möjlighet att frångå denna ordning.

**Övergångs-
bestämmelser**

En särskild författning, lag (2003:642) med anledning av inrättande av Skatteverket, trädde i kraft den 1 januari 2004. Denna lag avser att klargöra bl.a. att

- handlingar och upplysningar m.m. som en skattemyndighet begärt, efter utgången av 2003 ska ges in till SKV,
- en åtgärd som en skattemyndighet ska vidta efter anmälan, ansökan eller begäran, eller som i övrigt åvilat en skattemyndighet, efter utgången av 2003 ska vidtas av SKV,
- ett beslut som fattas av en skattemyndighet kan, efter utgången av 2003 i stället ges in till SKV, samt att
- en skattemyndighets talan i pågående process i domstol den 1 januari 2004 övertas av SKV.

2.2 Beslutsbehörighet

2.2.1 Beslut enligt ML

12 kap. 1 § ML

Beslut enligt denna lag meddelas av Skatteverket. *Lag (2003:659).*

I 12 kap. 1 § ML anges att beslut ska meddelas av SKV. Av Arbetsordning för Skatteverket framgår att beslut enligt ML ska fattas av den region där den skattskyldige är registrerad eller, om han inte är registrerad, av den region som enligt de numera upphävda bestämmelserna i 2 kap. SBL var behörig att fatta beslut, om ingenting annat anges i arbetsordningen.

**Grupp-
registrering**

I Arbetsordning för Skatteverket anges att frågor om gruppregistrering enligt 6 a kap. 4 och 5 §§ ML ska göras av den region som, i fråga om grupphuvudmannen, var behörig att fatta beslut enligt de numera upphävda bestämmelserna i 2 kap. 1, 2 eller 3 §§ SBL.

**Beslut där
Tullverket är
beskattnings-
myndighet**

Beslut som gäller upplagshavare och skatteupplag enligt 9 c kap. ML fattas av SKV. Vad gäller varor i tillfälligt lager, tullager, fri-zon eller frilager är SKV beskattningsmyndighet endast när varorna omsätts enligt 9 c kap. 1 § 1 st. 3 p. ML. Sker ingen sådan omsättning är Tullverket beskattningsmyndighet. Tullverket är beskattningsmyndighet vid import av varor, se avsnitt 37. Se vidare RSV skrivelse 2000-06-22, dnr 6548-00/100, ”Godkännande av upplagshavare och skatteupplag”.

**Exempel på
beslut enligt ML**

Exempel på beslut som fattas enligt ML är beslut om frivillig skattskyldighet vid s.k. uppbyggnadsskede, 10 kap. 9 § ML, beslut

angående frivillig skattskyldighet avseende konstnärer, 1 kap. 2 b § ML, beslut angående mervärdesskattegrupp, 6 a kap. 4–6 §§ ML, beslut angående förvärvströskeln, 2 a kap. 4 § ML, beslut angående distansförsäljning, 5 kap. 2 § 3 st. ML, och beslut angående frivillig skattskyldighet för uthyrning av verksamhetslokal, 9 kap. 1 och 2 §§ ML.

2.2.2 Beslut enligt SBL

2.2.2.1 Gällande lydelse i 2 kap. 1 § SBL

2 kap. 1 § SBL

Beslut enligt denna lag fattas av Skatteverket. *Lag (2003:664).*

Fysiska och juridiska personer

Av 2 kap. 1 § SBL framgår att beslut enligt SBL fattas av SKV. Enligt Arbetsordning för Skatteverket ska SKV:s handläggning enligt SBL och SBF utföras av den region som enligt de numera upphävda bestämmelserna i 2 kap. 1 eller 2 § SBL var behörig att fatta beslut, om ingenting annat anges i arbetsordningen.

I 2 kap. 1 och 2 §§ SBL fanns tidigare generella regler för beslutsbehörigheten. I 2 kap. 1 § SBL angavs vilken region som var behörig att fatta beslut beträffande fysiska personer. I 2 kap. 2 § SBL fanns särskilda behörighetsregler för beslut beträffande juridiska personer. Se vidare avsnitt 2.2.2.2.

Ränta, skattetillägg, förseningsavgift och kontrollavgift

Av 1 kap. 2 § SBL framgår att bestämmelserna om beslutsbehörighet även gäller för beslut om ränta, skattetillägg, förseningsavgift och kontrollavgift.

Självdeklaration

I de fall den skattskyldige ska redovisa moms i självdeklarationen gäller enligt 10 kap. 31 § 2 st. SBL i stället beslutsbehörighetsreglerna i TL. Bestämmelserna i TL hänvisar till beslutsbehörighetsreglerna i SBL.

Omprövningsbeslut

Omprövning enligt 21 kap. 1 § SBL, dvs. omprövning av beskattningsbeslut, ska göras av SKV i den region som är beslutsbehörig vid omprövningstillfället. Har förhållandena beträffande beslutsbehörighet inte ändrats meddelas således omprövningsbeslutet av den region som meddelat det beslut som ska omprövas. Har den skattskyldige däremot bytt beslutsbehörig region under omprövningsperioden ska omprövningsbeslutet meddelas av SKV i den nya regionen (jfr prop. 1996/97:100 s. 525). Vad nu sagts gäller oberoende av vilken typ av beskattningsbeslut som omprövas eller överklagas.

En begäran om omprövning ska, liksom ett överklagande, alltid ges in till den region som meddelat det beslut som begärs omprövat eller överklagas. Rättidsprövning och prövning av övriga för-

utsättningar för sakprövning ska alltid göras av SKV i den region som är beslutsbehörig vid respektive prövningstillfälle. Detsamma gäller för sådant beslut om debiteringsåtgärd som enligt 11 kap. 20 § SBL ska fattas när domstol ändrat tidigare beslut i sakfrågan.

Motpart i LR och KR är SKV i den region som fattat det ursprungliga omprövningsbeslutet. Om det allmänna ombudet har överklagat Skatteverkets beslut i en fråga är ombudet motpart i LR och KR. Detta torde gälla även i högre instans oavsett vem som har initierat processen.

Exempel på beslut enligt SBL

Exempel på beslut som fattas enligt SBL är beskattningsbeslut, beslut om registrering, beslut om att en person ska ha fler än ett skattekonto, beslut om att moms som annars ska redovisas i självdeklaration ska redovisas i skattedeklaration samt beslut att redovisningsperioden ska omfatta helt beskattningsår.

2.2.2.2 Tidigare lydelse i 2 kap. 1 och 2 §§ SBL

Fysiska personer

Intill den 1 januari 2004 hade 2 kap. 1 § SBL följande lydelse.

Beslut enligt denna lag som rör en fysisk person fattas av skattemyndigheten i den region där den fysiska personen har sin hemortskommun det år då beslutet skall fattas.

Med hemortskommun avses den kommun där den fysiska personen författningsenligt skall vara folkbokförd den 1 november året före det år då beslutet skall fattas. För den som har varit bosatt eller stadigvarande vistats här i landet under någon del av det år då beslut skall fattas men som inte skall ha varit folkbokförd här den 1 november året före avses med hemortskommun den kommun där den fysiska personen först varit bosatt eller stadigvarande vistats. För den som på grund av väsentlig anknytning till Sverige är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3 § första stycket 3 inkomstskattelagen (1999:1229), avses med hemortskommun den kommun till vilken anknytningen var starkast under året före det år då beslutet skall fattas.

Första och andra styckena gäller inte om annat följer av 4-5 §§. Om behörig myndighet inte finns, fattas beslut av Skattemyndigheten i Stockholm. *Lag (1999:1300).*

Folkbokförd 1 november

Behörig myndighet är den region där den fysiska personen har sin hemortskommun det år då beslutet ska fattas. Med hemortskommun avses den kommun där den fysiska personen ska vara folkbokförd den 1 november året före det år då beslutet ska fattas.

Ej folkbokförd

För den som inte ska vara folkbokförd här i riket den 1 november året före det år under vilket beslutet ska fattas, avses med hemortskommun i stället den kommun där han först varit bosatt eller stadigvarande vistats. För den som utan att bo i Sverige ändå är obegränsat skattskyldig i riket på grund av reglerna i 3 kap. 3 § 1 st. 3 p. IL, dvs. den som har väsentlig anknytning till Sverige och som tidigare har varit bosatt här, avses med hemortskommun den kommun där anknytningen var starkast under året före det år då

beslutet ska fattas.

Annan region

Om det är fråga om någon som är skattskyldig till moms endast på grund av vissa gemenskapsinterna förvärv, gäller andra regler om beslutsbehörighet, se avsnitt 2.2.3.

SKV, Stockholm

Skulle behörig myndighet saknas fattas beslut av SKV, Stockholm.

Juridiska personer

Intill den 1 januari 2004 hade 2 kap. 2 § SBL följande lydelse.

Beslut som rör ett handelsbolag fattas av skattemyndigheten i den region där bolaget enligt uppgift i handelsregistret hade sitt huvudkontor den 1 november året före det år då beslutet skall fattas.

Beslut som rör en europeisk ekonomisk intressegruppering fattas av skattemyndigheten i den region där intressegrupperingen hade sitt säte den 1 november året före det år då beslutet skall fattas. *Lag (1999:1300)*.

Beslut som rör någon annan juridisk person än som avses i första eller andra stycket fattas av skattemyndigheten i den region inom vilken styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte den 1 november året före det år då beslutet skall fattas. Beslut som rör ett dödsbo fattas dock av den myndighet som senast var behörig att fatta beslut som rörde den avlidne. *Lag (2001:328)*.

Om en juridisk person har bildats efter den 1 november året före det år då beslutet skall fattas skall beslutet fattas av skattemyndigheten i den region där huvudkontoret eller sätet var beläget då den juridiska personen bildades. Om beslutet rör ett dödsbo och den avlidne hade bytt folkbokföringsort efter den 1 november året före dödsfallsåret skall beslut efter utgången av dödsfallsåret fattas av skattemyndigheten i den region där den avlidnes senaste rätta folkbokföringsort var belägen.

Första-fjärde styckena gäller inte om annat följer av 4-5 §§. Om en juridisk person har upplösts fattas beslut av den senast behöriga myndigheten. Om behörig myndighet inte finns fattas beslut av Skattemyndigheten i Stockholm. *Lag (1999:1300)*.

Med juridisk person avses en organisation som har rättskapacitet på liknande sätt som en fysisk person och följaktligen kan ha egna fordringar och skulder, sluta avtal, tala inför domstol genom vederbörigt organ m.m. Det kan som exempel vara frågan om en stat, en kommun, ett aktiebolag, ett handelsbolag, en stiftelse eller en förening, men även ett dödsbo eller ett konkursbo är en juridisk person. Ett enkelt bolag är däremot inte att anse som en juridisk person, eftersom det inte kan agera självständigt, utan det är i stället deltagarna i bolaget som agerar var för sig.

Handelsbolag

Beslut som rör ett handelsbolag fattas av SKV i den region där bolaget hade sitt huvudkontor den 1 november året före det år då beslutet ska fattas.

EEIG

Beslut som gäller europeisk ekonomisk intressegruppering fattas av SKV i den region där intressegrupperingen hade sitt säte den 1 november året före det år då beslutet ska fattas.

Övriga juridiska personer

För andra juridiska personer än de som nämnts ovan, t.ex. aktiebolag, fattas beslut av SKV i den region inom vilken styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte den 1 november året före det år då

	beslutet ska fattas. Om en juridisk person har upplösts fattas beslut av senast behörig region.
Dödsbo	Beslut som avser en skattskyldigs dödsbo fattas dock av den region som senast var behörig att fatta beslut som rörde den skattskyldige. Om beslutet rör ett dödsbo och den avlidne bytt folkbokföringsort efter den 1 november året före dödsfallet, ska beslut efter utgången av dödsfallsåret fattas av SKV i den region där den avlidnes senaste rätta folkbokföringsort var belägen.
Ny juridisk person	Om en juridisk person har bildats efter den 1 november året före det år beslutet ska fattas ska beslutet fattas av SKV i den region där huvudkontoret eller sätet var beläget då den juridiska personen bildades.
Annan region	För beslut som rör den som är skattskyldig till moms endast på grund av vissa gemenskapsinterna förvärv, eller om beslut att föra över beslutsbehörigheten har fattats gäller andra regler om beslutsbehörighet, se avsnitt 2.2.3. och 2.3.
SKV, Stockholm	Skulle behörig myndighet saknas fattas beslut av SKV, Stockholm.
Enkla bolag	Om en representant för ett enkelt bolag har registrerats, är det representantens region som är beslutsbehörig beträffande de frågor som berör honom i denna hans egenskap. Om SKV av någon anledning vill kräva redovisning eller betalning av övriga delägare, är det i stället delägarnas region som är beslutsbehörig.

2.2.3 Beslut som fattas av SKV, Särskilda skattekontoret

Av Arbetsordning för Skatteverket framgår att det i vissa fall är SKV, Särskilda skattekontoret som är behörigt att fatta beslut. Detta gäller t.ex. beskattningen av förvärvade nya transportmedel när förvärvarna är skattskyldiga endast på grund av dessa förvärv samt återbetalning till icke skattskyldiga enligt 10 kap. ML.

2.2.4 Beslut som fattas av HK

Enligt 13 kap. 1 § SBL är det regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som fattar beslut om befrielse från att betala skatt. Enligt 36 § SBF är det SKV som har befogenheten att besluta om befrielse från skatt enligt förevarande lagrum. Av Arbetsordning för Skatteverket framgår att sådana beslut fattas av HK. Se vidare avsnitt 17.

2.3 HK:s befogenheter

Föra talan i RR

Av Arbetsordning för Skatteverket framgår att HK för SKV:s talan i Regeringsrätten i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden i det fall det är den skattskyldige som har överklagat SKV:s beslut. HK har även, enligt arbetsordningen, befogenhet att uppdra åt en tjänsteman vid SKV att föra verkets talan vid

allmän förvaltningsdomstol.

Förhandsbesked

Om en enskild ansökt om förhandsbesked är SKV motpart i ärendet. Enligt Arbetsordning för Skatteverket för HK SKV:s talan i dessa ärenden. Det är även HK som för det allmännas talan när förhandsbesked, som sökts av enskild, överklagas till RR, se vidare avsnitt 20.

2.4 Det allmänna ombudets befogenheter

SKV:s beslut

SKV:s beslut får överklagas av det allmänna ombudet (AO), som även kan föra talan till den skattskyldiges förmån. AO har då samma behörighet som den skattskyldige.

Förhandsbesked

AO kan begära förhandsbesked hos skatterättsnämnden enligt lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor. Det är även AO som för talan när förhandsbesked, som sökts av AO, överklaga, se vidare avsnitt 20.

2.5 Avgörande i skattenämnd

2 kap. 8 § SBL

Om ett beskattningsärende som avses i denna lag har ett nära samband med ett taxeringsärende som enligt 2 kap. 4 § taxeringslagen (1990:324) skall avgöras i en skattenämnd, får även beskattningsärendet avgöras i skattenämnden, om det är lämpligt att ärendena prövas i ett sammanhang. *Lag (1997:483).*

I fråga om taxeringsverksamheten är beslutsbehörigheten inom SKV fördelad mellan tjänstemän vid myndigheten och skattenämnderna (SN) vid myndigheten. Hur beslutsbehörigheten är fördelad behandlas i TAXHL 96, avsnitt 4.2.

Beslut inom momsområdet fattas som regel av tjänstemän inom SKV, eftersom SN normalt sett inte är ett beslutsorgan för momsfrågor. Som framgår av bestämmelsen i 2 kap. 8 § SBL kan dock i vissa fall ett beskattningsbeslut inom momsområdet fattas i SN. Detta får ske om ärendet har ett nära samband med ett taxeringsärende som ska avgöras i SN och det är lämpligt att ärendena prövas i ett sammanhang. Så kan vara fallet t.ex. vid omprövning till följd av en integrerad revision eller när inkomsten av en näringsverksamhet uppskattats skönsmässigt. Denna bestämmelse tillkom på grund av de krav som den integrerade beskattningsverksamheten ställer på att beslut avseende inkomstskatt och moms ska kunna fattas i ett sammanhang även om momsen redovisas i skattedeklaration (se prop. 1990/91:46 s. 58).

2.6 Samordningsmyndighet

Enligt rådets förordning (EG) nr 1798/2003 ska varje medlemsland utse en myndighet som svarar för det informationsutbyte inom det särskilda datasystem som tillskapats för kommunikation mellan medlemsländerna. Av förordning (2003:1107) om tillämpning av rådets förordning (EG) nr 1798/2003 m.m. framgår att det är HK som utgör denna samordningsmyndighet. Se vidare avsnitt 34 om Internationellt samarbete.